

– Galiu tau duoti viską, ko tik užsigeisi, – sukuštėjo kerėtoja. – Turtus, valdžios skeptrą, šlovę, ilgą ir laimingą gyvenimą. Rinkis.

– Nenoriu nei turtų, nei šlovės, nė valdžios skeptro, – atsakė raganė. – Noriu žirgo, juodo ir nepavejamo tarytum naktinis vėjas. Noriu kalavijo, žėrinčio ir aštraus it mėnulio spindulys. Noriu juodą naktį savo juodu žirgu skrieti per pasaulį, noriu spindinčiu kalaviju triušinti Blogio ir Tamsos galias. Štai ko trokštu.

– Duosiu tau žirgą, juodesnį už naktį, eiklesnį už vėją, – pažadėjo kerėtoja. – Duosiu kalaviją, skaistesnį ir aštresnį už mėnulio spindulį. Bet daug nori, ragane, tad brangiai turėsi ir sumokėti.

– Kuo? Juk nieko neturiu.

– Krauju.

Floranas Delanua, „Pasakos ir padavimai“

KAS NEŽINO, KAD VISATA – kaip ir gyvenimas – sukasi ratu? Visas ratas su aštuoniais magiškaisiais taškais, sužymėtais ant lanko, apsisuka per metus, toks ir yra ciklas. Taškai išsidėstę poromis, viena – tiksliai priešais kitą: Imbaelkas – arba Daiga, Lamasas – arba Branda, Beleteinas – Žydėjimas ir Saovinė – Apmirimas. Dar ant rato lanko pažymėtos dvi solsticijos, arba saulėgrįžos: žiemos – Midinvaernė, vasaros – Midajotė. Ir dvi ekvinokcijos, arba lygiadieniai: Birkė – pavasario, Velenas – rudens. Šias datas atitinkantys taškai dalija ratą į aštuonias dalis – elfų kalendoriuje taip dalijami metai.

Ties Jarugos ir Pontaro žiotimis išsilaipinę žmonės atsiga-beno savąjį – Mėnulio – kalendorių, kuriame metai susideda iš dvylikos mėnesių, ir toks yra žemdirbio darbų ciklas – nuo pradžios, nuo sausų tašomų žalgų – iki pabaigos, iki to meto, kai žemę sukausto gruodas. Nors žmonės metus dalijo ir datas žymėjo kitaip nei elfai, vis dėlto sugebėjo sau pritaikyti ir pasta-rųjų metinį ciklą, ir aštuonis laiko rato taškus. Iš elfų kalendo-rius perimti Imbaelkas ir Lamasas, Saovinė ir Beleteinas, abi saulėgrįžos bei abu lygiadieniai žmonėms irgi tapo svarbiomis šventėmis, išskilmėmis. Tarp kitų datų jos išsiskyrė panašiai, kaip pievoje kad išsiskiria vienišas medis.

Mat magiškos tatai yra datos.

Niekam ne paslaptis, kad tos aštuonios paros – metas, kada neapsakomai sustiprėja burtų galia. Jau nieko nestebina tuo lai-ku, ypač per lygiadienius ir saulėgrįžas, užgriūvantys magiškieji fenomenai ir slaptingi reiškiniai. Prie tokių dalykų visi įpratę, retai kada jie tampa sensacija.

Bet tais metais buvo kitaip.

Tais metais žmonės rudens lygiadienį, kaip visada, pagarbi-no iškilminga šeimos vakariene. Paprotys reikalavo, kad per ją ant stalo būtų kuo daugiau naujojo derliaus gėrybių, visko bent po grūdėlį. Pavakarieniavę ir padėkoję deivei Melitelei už gausų derlių žmonės nuėjo ilsėtis. O tada užvirė tikra velnionė.

Prieš pat vidurnaktį pratrūko siaubinga vėtra, užkukė pra-gariškas viesulas, pro medžių, lenkiamų mažne prie žemės, braškėjimą, pro gegnių girgždėjimą, langinių pokšėjimą buvo girdėti pamėkliškai ūbaujant, klykaujant, aimanuojant. Dangu-mi lėkė juodi keisčiausių formų debesys, daugiausia šuoliuojan-čių žirgų ir vienaragių pavidalo. Gerą valandą šėlo audra, o jai ūmiai nurimus gūdžioje nakties tyloje sutreliavo, sparnais su-šnareno šimtai lėlių, tų mįslingų paukščių, pasak įvairių tautų tikėjimų, susirenkančių savo demoniškomis giesmėmis išlydė-ti merdinčiojo. Šįsyk lėlių buvo tiek daug, jų choras toks aidus, kad atrodė – merdėja visas pasaulis.

Lėliai kraupiais balsais traukė giesmę mirštančiajam, dangaus skliautą užkloję debesys temdė paskutiniuosius mėnesienos lopinėlius. Klaikiai suspiegė *beann'shie*, kažkam pranašaujanti greitą mirtį, juodu dangumi nušuoliavo Šiurpieji Medžiokliai – arklių skeletus pasibalnojusią šmėklų žibančiomis akiduobėmis kavalkada, šiurenanti apsiaustų ir vėliavų driskanomis. Kaip visada, kartą per keletą metų Šiurpieji Medžiokliai susirinko duoklę, bet ištikus dešimtmečius ji nebuvo tokia siaubinga kaip šįsyk – vien Naujamiestyje be žinios dingo daugiau nei dvidešimt žmonių.

Kai Medžiokliai nušuoliavo į tolius, kai prasisklaidė debesys, žmonės išvydo mėnulį – dylantį kaip visada per lygiadienį. Tačiau tą naktį mėnulis buvo kraujo spalvos.

Prastuomenė lygiadienio reiškinius aiškindavo labai įvairiai – pagal regione paplitusią demonologiją. Astrologai, druidai ir burtininkai nestokodavo savų versijų, bet šios dažniausiai būdavo klaidingos, sukurptos bet kaip. Mažai, stebėtinai mažai būta žmonių, gebėjusių tokius reiškinius sieti su tikrais įvykiais.

Štai Skeligo salose vienas kitas ypač prietaringas žmogus lygiadienio keistenybėse išvelgė Ragh nar Roogo*, lemiamo Šviesos ir Tamsos mūšio, pranašaujančio *Tedd Deireadh*, pasaulio pabaigą, požymius. Ūmų štormą, supurčiusį salas rudens lygiadienio naktį, prietaringieji palaikė banga, kurią pirmgaliu skrodamas vandenį sukėlė kraupusis Naglfaras** iš Morhiogo, iš negyvėlių nagų sulipdytas drakaras, gabenantis vaiduoklių bei Chaoso demonų armiją. Vis dėlto labiau išsilavinę ar daugiau žiną žmonės dangaus ir jūros šėlsmą siejo su piktąja burtininke Jenefer ir siaubinga jos mirtimi. Kitiems – dar daugiau išmanantiems – audra jūroje buvo ženklas, bylojantis, kad miršta kas nors, kieno gyslomis teka Skeligo ir Cintros karalių kraujas.

* Ragh nar Roogas – autoriaus užuomina į skandinavų mitologijos Ragnaroką – dievų ir viso pasaulio žūtį po paskutinio mūšio. (Čia ir toliau vertėjo pastabos.)

** Naglfaras – autoriaus užuomina į skandinavų mitologijos tokio pat pavadinimo laivą, pastatytą iš numirėlių nagų. Juo mirusieji vyks į paskutinį mūšį su dievais ir žuvusiais didvyriais.

Visam plačiam pasauly rudens lygiadienio naktis buvo slėgėlės, košmarų ir vaiduoklių naktis, ūmių, slogių prabudimų sujauktuose prakaitu permirkusiuose pataluose – tvankumoje ir baimėje – naktis. Neaplenkė naktinės šmėklos nė pačių skvarbiausių protų – Auksabokščiame Nilgarde suspigęs prabudo imperatorius Emyras var Emreisas. Šiaurėje, Lan Ekseteryje, pašoko iš guolio karalius Esteradas Tysenas, pažadino ir žmoną, karalienę Zuleiką. Tretogore pakirdęs griebėsi stiletu arkišnipas Deikstra, taip išbudindamas finansų ministro žmoną. Montekalvo pilyje damasto pataluose prabudo burtininkė Filipa Eilhart, bet grafo de Noelio žmonos nepažadino. Praplėšė akis – kas staigiai, kas iš lėto – nykštukas Jarpenas Zigrinas Mahakame, senasis raganius Vesemiras kalnų tvirtovėje Kaer Morhene, banko tarnautojas Fabijus Zachsas Gors Veleno mieste, jarlas Crach an Craitas drakare „Ringhornas“. Išbudo burtininkė Fringila Vigo Boklero pilyje, išbudo vaidilutė Sigrdrifa deivės Freijos šventykloje Hindarsfjalo saloje. Išbudo Danielis Ečeverija, Garamonės grafas, apgultoje Mariboro tvirtovėje. Zyvikas, Rudosios Vėliavos dešimtininkas, Ban Gleano forte. Pirklys Dominikas Bombastas Houvenagelis Klermonto miestelyje. Ir daug daug kitų.

Tik nedaug buvo gebančių visus šiuos reiškinius ir fenomenus susieti su konkrečiu įvykiu. Ir su konkrečiu asmeniu. Taip jau atsitiko, kad trejetas tokių žmonių rudens lygiadienio naktį praleido po vienu stogu. Deivės Melitelės šventykloje Elanderyje.

* * *

– Lėliai... – sukuždėjo raštininkas Jarė stebeilydamas į tamsą, apgaubusią šventyklos parką. – Tūkstančiai bus, ištisas miglynas... Kažkieno mirtį šaukia... Jos mirtį... Ji miršta...

– Nešnekėk niekų! – staigiai atsigrėžusi Trisė Merigold kilstelėjo sugniaužtą kumštį, akimirką atrodė, kad pastums vaikinuką ar stuktelės jam į krūtinę. – Tiki tais paikais prietarais? Baigiasi rugsėjis, štai lėliai ir telkiasi į būrius prieš išskrisdami! Visiškai normalu!

– Ji miršta...

– Niekas nemiršta! – užriko burtininkė, net pabalusi iš įtūžio. – Niekas, supranti?! Liaukis tauzijęs!

Bibliotekos koridoriuje rinkosi triukšmo pažadintos adeptės. Susikaupusios, pablyškusiais veidais.

– Jare, tu – vienintelis vyras šventykloje, – nusiraminsi Trisė uždėjo ranką jaunuoliui ant peties, spustelėjo. – Visos į tave žiūrime, iš tavęs tikimės paramos, pagalbos. Nevalia tau bijoti, nevalia pulti į paniką. Tvardykis. Neapvilsk mūsų.

Jarė giliai įkvėpė, pamėgino sutramdyti rankų ir lūpų virpulį.

– Čia ne baimė... – sukuždėjo vengdamas burtininkės žvilgsnio. – Nebijau. Man rūpi! Ji. Sapnavau...

– Ir aš sapnavau, – prikando lūpą Trisė. – Sapnavome tą patį, tu, aš ir Nenekė. Bet apie tai – nė mur mur.

– Jos veidas kruvinas... Šitiek kraujo...

– Prašiau patylėti. Nenekė ateina.

Prie jų prisitartino arkivaidilutė. Nuvargusi, iš veido buvo matyti. Atsakydama į nebylų Trisės klausimą papurtė galvą. Pastebėjusi, kad ir Jarė žiojasi klausti, prašneko pirma.

– Deja, nieko. Kai Šiurpieji Medžiokliai lėkė virš šventyklos, pabudo mažne visos, bet vizijų nė viena neregėjo. Net tokių miglotų kaip mūsųšės. Eik miegoti, vyruti, nieko tu čia nenuveiksi. Mergaitės, į miegamąjį!

Ji abiem delnais pasitrynė veidą, akis.

– Ak... Lygiadienis! Sumauta naktis... Eik gulti, Trise. Mes nieko negalime padaryti.

– Tas bejėgiškumas, – sugniaužė kumščius burtininkė, – išvargs mane iš proto. Kai pagalvoju, kad ji kažkur kenčia, plūsta kraujais, kad jai gresia... Šunšūdis, kad bent žinočiau, ką daryti!

Nenekė, Melitelės šventyklos arkivaidilutė, pažvelgė į burtininkę atidžiau.

– O melstis ar mėginai?

* * *

Pietuose už Amelo kalnų, Ebinge, Pereplutu* vadinamame krašte, Veldos, Letės ir Aretės upių išraižytose pelkynų platybėse, per aštuonis šimtus mylių varnos skrydžio nuo Elanderio miesto ir Melitelės šventyklos susapnavęs košmarą paryčiais staiga prabudo senas atsiskyrėlis Vysogota. Ką sapnavęs neprisiminė, tačiau keisto nerimo slegiamas užmigti nebegalėjo.

* * *

– Brrr, šalta, šalta, šalta, – burbleno Vysogota, tapnodamas takeliu per nendryną. – Šalta, šalta, brrr.

Dar vieni spąstai buvo tušti. Nė menkiausios ondatros. Stebėtinai nesėkminga medžioklė. Vysogota, panosėje murmėdamas keiksmus, sužvarbęs, šniurkščiodamas nosimi, iškratė iš spąstų dumblą ir plūdenas.

– Šalta, brrr, ututu, – kartojo moklindamas į pelkyno pakraštį. – O juk dar tik rugsėjis! Dar tik keturios dienos po lygiadienio! Ui, tokių šalčių rugsėjo pabaigoje kaip gyvas neprisimenu. O gyvenu jau ilgokai!

Dar vieni – jau priešpaskutiniai – spąstai irgi buvo tušti. Vysogotai praėjo noras net keiktis.

– Klimatas, – postringavo kiūtindamas, – ir šiaip be paliovos vėsta. O dabar jau atrodo, kad atšalimo procesas ne juokais įsibėgėja. Ėė, elfai tą jau kadai numatė, tik ar kas tikėjo jų pranašystėmis?

Virš senolio galvos vėl sušlameno sparnai, ėmė šmėsčioti pilki neįtikimai vikrūs pavidalai. Migloje virš raisto suskardeno šaižios trūkšmingos trelės. Vysogota į paukščius nekreipė dėmesio. Prietaringas jis nebuvo, o pelkėse lėlių niekada nestigo, jie, ypač auštant, skraidydavo taip tirštai, kad reikėdavo saugoti galvą. Na, gal ne visada jų būdavo tokia daugybė kaip dabar, gal ne visada

* Pereplutas – senovės slavų mitologinė būtybė. Funkcijos nenustatytos. Kai kurie tyrinėtojai jį tapatina su Simarglu, vandenų demonu, irkluotojų globėju, likimo, laimės dievybe.

jie treliuodavo taip pašėlusiai... Bet kokių tik pokštų pastaruoju metu nekrėtė gamta, vieną keistenybę vijo kita, dar keistesnė.

Vysogotai keliant iš vandens paskutinius tuščius spąstus, ūmai sužvengė arklys. Lėliai – visi it vienas – akimoju nutilo.

Perepluto raistynuose tai šen, tai ten kyšojo sausos salelės, apaugusios juodaisiais beržais, alksniais, sedulomis ir dygiosiomis slyvomis. Daugumą kauburių supo tokios vešlios nendrės, kad paklydęs arklys ar takų nežinantis raitelis pakliūti ten atsiktinai niekaip negalėjo. Ir vis dėlto žvengimas – Vysogota vėl jį išgirdo – atsklido kaip tik iš tokios salelės.

Smalsumas priveikė atsargumą.

Atsiskyrėlis ne kažin kiek išmanė apie arklius ir jų veisles, užtat buvo estetas, gebėjo įžvelgti grožį ir įvertinti. Žvilgančiu it antracitas kailiu juodis, kurį jis išvydo beržų kamienų fone, buvo neregėtai gražus. Toks gražus, kad atrodė netikras. Įsikūnijęs grožis, ir gana.

Vis dėlto žirgas buvo tikras. Ir kuo tikriausiai įkliuvęs į spąstus, pavadžiu ir kamanomis įsipainiojęs į kibias raudonas it kraujas sedulos šakas. Kai Vysogota priėjo arčiau, gyvulys suglaudė ausis, ėmė trūkčioti, sukioji dailią galvą, taip sutrypė kojomis, kad net žemė suvirpėjo. Kumelė, pastebėjo senolis. Ir dar šį tą pamatė. Vysogotos širdis ėmė daužytis kaip patrakusi, adrenalinas nematomomis žnyplėmis sugniaužė gerklę.

Už gyvulio negilioje griaumedžio duobėje gulėjo lavonas.

Atsiskyrėlis pasidėjo maišą ant žemės. Ir susigėdo pačios pirmosios šmėstelėjusios minties: apsigręžti ir sprukti. Priėjo arčiau. Kuo atsargiausiai, mat juodė trypė kojomis, karpė ausimis, šiepė nasrus su žaslais – tik ir taikėsi įkasti ar įspirti.

Lavonas buvo keliolikmečio jaunuolio. Gulėjo kniūbsčias, ranka prispausta kūno, kita atmesta į šalį, pirštai suleisti į smėlį. Jaunuolis vilkėjo zomšinę striukę, mūvėjo aptemptas odines kelnes, avėjo minkštus ilgaaulius – iki kelių – elfiškus batus su sagtelėmis.

Vysogota pasilenkė, ir tą pačią akimirką negyvėlis garsiai suaimanavo. Juodoji kumelė pratisai sužvingo ir net pašoko.

Vienišius atsiklaupė, atsargiai atvertė sužeistąjį. Nejučia loštelėjo ir sušnypštė, vietoj veido išvydęs bjaurią purvo ir sukrešėjusio kraujo kaukę. Nuo gleivėtų, seilėtų lūpų atsargiai nubraukė samanas, šapelius, smėlį, pamėgino nuo skruosto atplėšti sulipusius į kietą kaltūną kruvinus plaukus. Sužeistasis dusliai suvaitojo, įsitempė. Ėmė trūkčioti. Pagaliau Vysogota atkibdė plaukus.

– Mergaitė, – mažne šūktelejo, negalėdamas patikėti savo akimis. – Mergaitė...

* * *

Jei tądien sutemus kas nors būtų prisėlinęs prie raistynuose pasiklydusios trobelės įdubusiu samanotu stogu ir pro plyšius langinėse dirstelėjęs vidun, šykščioje lajinių žvakių šviesoje būtų išvydęs ant gulto tįsančią it negyvą odomis apklostytą paauglę storai sutvarstyta galva. Būtų išvydęs senolį smailia žila barzda, raukšlių išvagota kakta, stambia plike bei gerokai žemiau momentų želiančiais ilgais baltais plaukais, krintančiais ant pečių ir nugaros. Būtų matęs, kaip senukas uždega dar vieną lajinukę, kaip stato ant stalo klepsidrą, smailina plunksną ir palinksta prie pergamento lakšto. Kaip nugrimzta mintyse ir kažką murma panosėje nenuleisdamas akių nuo mergaitės guolyje.

Bet buvo neįmanoma. Niekas negalėjo to pamatyti. Atsiskyrėlio Vysogotos trobelė kiūtojo saugiai pasislėpusi raistynuose. Amžinųjų miglų gaubiamoje dykynėje, į kurią niekas nedrįsdaavo kelti kojos.

* * *

Vysogota pamirkė plunksną rašale.

– Užrašykime. Trečia valanda po procedūros. Diagnozė: *vulnus incisivum*, kirstinė žaizda po itin stipraus smūgio nenustatytu aštrių įrankiu, tikėtina, lenktais ašmenimis. Kliudyta kairė veido pusė: perkirstas visas skruostas nuo akiduobės iki pat poausio-žandinio raumens srities. Žaizda giliausia viršuje, prie akiduobės siekianti skruostikaulio antkaulį. Spėjamas laikotarpis nuo sužalojimo iki pirmosios pagalbos: dešimt valandų.

Plunksna į pergamentą gurgždėjo tik kelias akimirkas. Vysogotai pakako vienos kitos eilutės. Ką pats murmėdavo panosėje, ne visada laikydavo verta užrašyti.

– Grįžkime prie pirmosios pagalbos, – netrukus vėl suburbėjo senolis, įsmeigęs žvilgsnį į mirgančią, rūkstančią lajinės žvakės liepsnelę, – ir užrašykime. Žaizdos kraštų neapipjausčiau, apsiribojau pašalinęs kelias krauju nebeaprūpinamas atplaišas ir, suprantama, krešulius. Išploviau žaizdą gluosnio žievės ekstraktu. Išvaliau nešvarumus ir svetimkūnius. Užsiuvau. Kanapiiais siūlais. Kitos rūšies siūlų, taip ir parašysiu, neturėjau. Uždėjau kalninių arnikų kompresą ir aptvarsčiau muslinu.

Į vidurį aslos išmiceno pelė. Vysogota numetė jai kąsnelį duonos. Mergaitė guolyje kvėpavo trūksmingai, vaitojo per miegus.

* * *

– Aštunta valanda po procedūros. Ligonės būklė – be pokyčių. Gydytojo... tai yra mano, būklė pasitaisė, mat valandžiukę pamiegojau... Galiu tęsti užrašus. Šiuose lapuose paliksiu šiokių tokių žinių apie savo pacientę. Ainiams. Jei tik kokie nors ainiai spės atklysti į šiuos liūgynus anksčiau, nei viskas čia supus ir pavirs trūnėsiais.

Vysogota sunkiai atsiduso, pamirkęs plunksną nubraukė į rašalinės briauną.

– O apie pacientę, – sumurmėjo, – tebūnie užrašyta šit kas. Maždaug šešiolikos metų, aukšta, smulkoko sudėjimo, bet į paliėgėlę, gyvenusią pusbadžiu, anaip tol nepanaši. Raumenų masė ir kūno proporcijos būdingos jaunai elfei, bet jokių metisės bruožų nepastebėta... kvarteronės – taip pat. Nedidelis elfiško kraujo procentas, kaip žinoma, pėdsakų gali ir nepalikti.

Tarytum tik dabar Vysogota prisiminė neužrašęs pergamente nė vienos runos, nė vieno žodžio. Nuleido plunksną, bet rašalas ant jos jau buvo nudžiūvęs. Tai senoliui nėra maž nerūpėjo.

– Tebūnie dar užrašyta, – švabeno jis toliau, – kad mergina niekad negimdžiusi. Ir kad ant kūno nėra jokių apgamų, įsise-

nėjusių randų, jokių žymių, kurias palieka sunkus darbas, nelaimingi atsitikimai, rizikingas gyvenimas. Pabrėžiu: jokių įsi-senėjusių žymių. Šviežių – nestinga. Mergaitė mušta. Čaižyta anaip tol ne tėviška ranka. Ko gero, ir spardyta.

– Be to, ant jos kūno aptikau gana keistą ypatingą žymę... Hmm... Užrašykime mokslo labui... Kirkšnyje, ties gakta, išta-tuiruota raudona rožė.

Vysogota susikaupęs apžiūrėjo nusmailintą plunksnos ga-liuką ir pamerkė į rašalą. Šįsyk jau nepamiršo, kokiam tikslui. Lakšte nugulė tvarkingos pasviro rašto eilutės. Senolis rašė, kol ant plunksnos išdžiūvo rašalas.

– Leisgyvė lemeno ir rėkavo. Tarmė ir žodynas, neminint daž-nų nešvankaus nusikaltėlių žargono intarpų, glumina, jos kilmę iš jų nustatyti nelengva, ir vis dėlto drįsčiau teigti, kad mergaitė kilusi veikiau iš Šiaurės nei iš Pietų. Kai kuriuos žodžius...

Jis plunksna vėl paskrebena pergamentą, gerokai per trum-pai, kad spėtų užrašyti visa, ką pasakęs. Po to tęsė monologą nuo to paties žodžio, ties kuriuo buvo nutraukęs.

– Kai kuriuos žodžius, vardus, pavadinimus, kuriuos mergai-tė minėjo klejodama, verta įsiminti. Ir patikrinti. Visa kas byloja, kad kelią į senojo Vysogotos trobelę surado neeilinė, išties neei-linė asmenybė... – Jis valandėlę patylėjo, įsiklausė.

– Kad tik, – suburbлено, – senojo Vysogotos trobelė netaptų jos kelio pabaiga.

* * *

Vysogota palinko prie pergamento, net prikišo plunksną, bet neužrašė nieko, nė vienos runos. Numetė plunksną ant stalo. Šniokštavo, piktai murmėjo, šniurkščiojo nosimi. Žiūrėjo į guolį, klausėsi nuo jo sklindančių garsų.

– Reikia pripažinti ir užrašyti, – ištarė nuvargusio žmogaus balsu, – kad popieriai visai prasti. Gali paaiškėti, kad atliktų procedūrų nepakanka, kad visos mano pastangos bergždžios. Baiminausi pagrįstai. Žaizda užteršta. Mergaitė smarkiai karš-čiuoja. Jau matyti trys iš keturių pagrindinių sunkaus uždegimo

požymių. Šiuo metu *rubor, calor* ir *tumor** jau nesunku nustatyti ir iš akies, ir palietus. Išsivadėjus poprocedūriniam šokui, pasireišk ir ketvirtasis simptomas – *dolor*** . Tebūnie užrašyta, kad jau mažne pusę amžiaus kaip medikas nepraktikavau, jaučiu, kaip metams bėgant silpsta atmintis ir grumba pirštai. Ne daug ką sugebu, dar mažiau galiu. Instrumentų ir medikamentų pasiutusiai stinga. Visa viltis – jauno organizmo gebėjimas kovoti pačiam...

* * *

– Dvylikta valanda po procedūros. Kaip ir laukta, pasireiškė ketvirtasis pagrindinis užkrato simptomas: *dolor*. Ligonė rékia iš skausmo, karštis kyla, drebulys stiprėja. Neturiu nieko, jokio vaisto, kuris jai pagelbėtų. Tik lašelį durnaropių eliksyro, bet mergaitė per silpna, nepakels jo poveikio. Dar turiu šiek tiek akonito, bet šis neabejotinai ją pribaigtų.

* * *

– Penkiolikta valanda po procedūros. Aušta. Ligonė apalpusi. Karštis sparčiai kyla, drebulys stiprėja. Be to, pasireiškia ūmūs veido raumenų traukuliai. Jeigu čia stabligė, mergina pasmerkta. Vis dėlto vilkimės, kad kaltas tik veido nervas... Arba trišakis. Arba abu... Tada tik veidas ir bus subjaurotas... Užtat mergina liks gyva...

Vysogota dirstelėjo į pergamentą, kuriame neužrašė nė vienos vienintelės runos, nė vieno žodžio.

– Jei tik, – ištarė dusliai, – įveiks infekciją.

* * *

– Dvidešimta valanda po procedūros. Karštis nekrinta. Regis, *rubor, calor, tumor* ir *dolor* artėja prie kritinių ribų. Tačiau kažin ar mergaitė išgyvens tiek, kad tas ribas pasiektų. Taip ir

* *Rubor, calor, tumor (lot.)* – raudonis, karštis, tynis.

** *Dolor (lot.)* – skausmas.

užrašau... Aš, Vysogota iš Korvo, dievų netikiu. Bet jei kartais jie vis dėlto būtų, tegul globoja šią mergaitę. Ir tegul atleidžia man už tai, ką padariau... jeigu suklydau.

Vysogota padėjo plunksną, pasitrynė išbrinkusius perštinčius vokus, prispaudė kumščius prie smilkinių.

– Daviau jai durnaropių ir akonito mišinio, – sušnabždėjo. – Atomazgos galima laukti artimiausiomis valandomis.

* * *

Jis nemiegojo, tik snūduriavo. Ūmai snaudulį išvėtė trinktelėjimas ir aimana. Labiau pykčio nei skausmo aimana.

Lauke dienojo, pro langinių plyšius sunkėsi blausi šviesa. Visas smėlis laikrodyje jau seniai buvo išbyrėjęs – Vysogota kaip visada pamiršo jį apversti. Žibintas vos žioravo, žarijų rubinai krosnyje trobos kerčių beveik neapšvietė. Senolis atsistojo, atitraukė iš gūnių sudurstytą uždangą, kuria saugodamas lignonės ramybę buvo atskyręs gultą nuo patalpos erdvės.

Ligonė jau spėjo pakilti nuo grindų, ant kurių prieš valandėlę nugriuvo, ir susikūprinusi sėdėjo ant guolio krašto mėgindama pasikasyti veidą po tvarščiu. Vysogota krenkštelėjo.

– Prašiau nesikelti. Tu dar per silpna. Jei ko reikia, gali pašaukti. Visada būnu netoliese.

– Kaip tik ir nereikia, kad būtum netoliese, – atsiliepė ji tyliai, puse lūpų, bet visai aiškiai. – Noriu nusimyzti.

Kai jis grįžo paimti naktipuodžio, ji jau gulėjo aukštelninka ir čiupinėjo tvarstį, kurį ant skruosto prilaikė vyturai, juosiantys kaktą ir kaklą. Netrukus senolis priėjo dar kartą – ji tebegulėjo lygiai taip pat.

– Keturios paros? – paklausė, žiūrėdama į lubas.

– Penkios. Viena praslinko po paskutinio mūsų pokalbio. Išmiegėjai kiaurą parą. Gerai. Miegas gydo.

– Jaučiuosi geriau.

– Smagu girdėti. Nuriškime tvarstį. Padėsiu tau atsisėsti. Įsikibk mano rankos.